

Kultur og kirkedepartementet,
Kirkeavdelingen,
Postboks 8030 Dep,
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.:2008/240-2/VSH

Dato: 29.08.08

Høringssvar – *Styrket demokrati i Den norske kirke* – fra Kirkelig fellesråd i Oslo.

Kirkelig fellesråd i Oslo takker for muligheten til å sende høringssvar til innstillingen ”Styrket demokrati i Den norske kirke”.

Kirkelig fellesråd i Oslo (KfiO) har forståelse for at utprøving av forslagene i utvalget i 2009, innebærer en meget tett tidsplan for å få vedtak på plass. Vi vil imidlertid beklage at dette vanskeliggjør en god høringsprosess i alle lokale organer i kirken. Vi vil også peke på de knappe fristene vi får til å gjennomføre en såpass stor reform. Det vil stille store krav til oss og vi er helt avhengige av at vi får tilført friske midler til å dekke de ekstrautgiftene som blir påført oss i dette arbeidet.

Arbeidet med kirkelig demokratibyggning er en møysommelig prosess som for det første forutsetter at de aktuelle organer er gitt reell beslutningsmyndighet. Dette er i dag tilfelle bare i begrenset grad både på lokalt og nasjonalt plan. Kirkeloven av 1996 ga den lokale kirkes demokratisk valgte styringsorganer en helt nødvendig rettslig selvstendighet, men disse er fortsatt gitt for lite reell beslutningsmyndighet. Nasjonalt er Den norske kirke fortsatt ikke gitt status som eget rettssubjekt. Det burde den ha.

Det er positivt at arbeidsgruppen har kommet med forslag til å styrke valgdeltakelsen ved kirkelige valg. KfiO mener likevel samlet sett at arbeidsgruppen bare delvis har fanget opp de reelle utfordringer som må løses for å sikre et styrket demokrati i Den norske kirke. Innstillingen har et for sterkt fokus på det kirkelige demokrati på nasjonalt og regionalt nivå og valgene til disse organer. Lokaldemokratiets utfordringer og generelle demokratibyggende tiltak er i liten grad i fokus. Hvordan motivere kandidater til å stille til valg, er heller ikke viet stor plass.

KfiO deler fullt ut arbeidsgruppens innstilling når det gjelder understrekningen av at demokrati koster penger. Men vi mener at kostnadsberegningen ikke har tatt høyde for

Postadresse	Besøksadresse	Telefon	Telefaks	Bankgiro nr.	Org.nr.:
Boks 2674 St. Hanshaugen 0131 Oslo	Akersbakken 32	23 62 90 00		8380.08.67374	976 987 608

vesentlige demokratikostnader knyttet til folkevalgtopplæring og utvikling av en demokratisk beslutningskultur. Dette bør korrigeres i den endelige tildeling av midler til demokratiformål. Innstillingen er svak på generelt fokus på tiltak som kan styrke det lokalkirkelige demokrati, tiltak som kan bidra til å styrke legitimiteten til lokale kirkelige organer og mulighet for forsøk også ved lokale valg.

Det er ikke gjort noen økonomiske beregning av opplæringstiltak for medlemmer som velges inn i menighetsråd og kirkelig fellesråd. Dette kan se ut til å være en glipp i Kap 10.5 ettersom utvalget i Kap 6 .11 understreker at opplæringen av menighetsråd- og fellesrådsmedlemmer ”videreføres og styrkes” (s. 65). På s. 80 er det likevel bare foreslått en avsetning av midler til en ekstra kursdag for nyvalgte menighetsrådsmedlemmer om ”den indirekte valgkomponenten til Kirkemøtet” og dette er beregnet til kr 2,2 mill. Innstillingen fremstår på dette punkt ikke gjennomtenkt. KfiO vil sterkt understreke behovet for at det avsettes tilstrekkelig med midler til demokratiopplæring. Ettersom hovedtyngden av folkevalgte deltar på lokalt nivå, må tilskuddet prioriteres til opplæring av menighetsråd – og fellesrådsmedlemmer.

Kirkelig fellesråd i Oslo:

- støtter en økning i antall leke medlemmer i Kirkemøtet/bispedømmerådene
- støtter forslaget til differensiering av antall medlemmer ut fra befolkningsgrunnlag
- støtter at ordningen med 5 medlemmer av Kirkemøtet på fritt grunnlag opphører
- støtter utprøving av direkte valg til Kirkemøtet
- støtter også en blandingsmodell av direkte og indirekte valg
- støtter etablering av reelle valgmuligheter ved valg til Kirkemøtet ved at et antall stemmeberettigede kan stille kandidater som skal føres opp på den endelige valglisten
- støtter forslaget om å se bispedømmene som valgkrets
- støtter at kirkelige valg legges til en felles offentlig valgdag, helst stortingsvalg
- støtter at valget ikke bare gjøres ”samtidig med ”, men også i et lokale i nær tilknytning til de øvrige offentlige valg
- støtter godtgjørelse til medlemmer av valgstyrrer og stemmestyrrer
- støtter at det blir lettere adgang til å oppnå stemmerett i annet sokn enn der man er bosatt
- er ikke berett til å støtte opprettelsen av en 12 biskop. Dette trenger mer utredning og bedre begrunnelse. Vi ser imidlertid at preses i DnK trenger en styrket administrasjon for å ivareta de oppgaver som til enhver tid blir pålagt denne funksjonen
- er skeptisk til preferanse valg ettersom det ikke fremkommer noe konkret forslag til hvordan kandidatenes kirkepolitiske profil skal fremkomme

KfiO vil understreke viktigheten av å legge valglokaler i nær tilknytning til øvrige offentlige valg for å få den ønskede effekt. Det er en religionspolitiske utfordringer, men mener dette er løsbart i de lokale dialoger mellom kommune og andre tros- og livssynssamfunn.

Vi vil også peke på at dersom valg av kandidater skal gi reelle valgmuligheter, må det gjennomtenkes hvordan kandidatene skal profileres. Etter vår oppfatning vil en bygging av kirkelig demokrati ikke komme utenom at man legger vekt på å presentere kandidatens kirkepolitiske ståsted. Vi anbefaler derfor at det gjennomtenkes fra sentralt hold hvordan det kan legges til rette for det.

Som en naturlig følge av at utnevningsretten til biskoper vil kunne overføres til kirkelige organer, mener KfiO at arbeidsgiveransvaret for prestetjenesten som helhet bør overføres til demokratisk valgte kirkelige organer dersom de etablerte vilkår for demokratireformen er innfridd etter 2011. Når det fra kirkelig hold i lengre tid har vært arbeidet for å få overført utnevningsretten til biskoper til valgte kirkelige organer, er det begrunnet i trossamfunnets rett til å velge sine egne ledere. Utnevningsretten inngår i denne sammenheng som ett av flere elementer i det helhetlige styringsansvar et trossamfunn bør ha overfor eget personale. Vi mener derfor at det i forlengelsen av overføringen av utnevningsretten til biskop og prost, bør skje en overføring av det samlede arbeidsgiveransvar for biskoper, proster og prester fra staten til valgte kirkelige organer.

Robert Wright (sign)
leder

Valgerd Svarstad Haugland
kirkeverge